

Projectonderwijs in Bokrijk

Werking, moeilijkheden, bijsturing

In dit artikel willen we een algemeen beeld geven van hoe het er bij ons in Bokrijk op de hoge cyclus aan toe gaat met projectwerk.

In alle afdelingen wordt de projectmethode gehanteerd, in de Menswetenschappen en de Wetenschappelijke B 3 jaren, in de Economische en in de Wetenschappelijke A de laatste 2. Dat houdt in dat er in 't afgelopen jaar een vijftig-tal projecten waren.

De studiegroep "projectonderwijs" heeft dit jaar het geheel aandachtig gevolgd, geanalyseerd en mogelijke alternatieven vooropgesteld. Dit artikel is daarvan een verslag.

Het is misschien wat theoretisch, en misschien verwacht de lezer konkrete en praktische tips. Daarvoor verwijzen we naar het boek "Hoe maak je een project".

Hoe het groeide

Het ontstaan van het projectonderwijs is nauw verbonden met de emancipatiebeweging die er op het einde van de jaren '60 kwam. In Limburg waren het vooral de mijnstakingen die de jongeren aanzetten tot maatschappelijk engagement en een sterk streven naar meer democratie. In de Bokrijkse school vertaalde dit streven zich aanvankelijk in thematisch onderwijs. In 1970 startte men met volwaardig projectonderwijs. Leerlingen gingen in projectgroepen een stuk sociale realiteit van dichterbij bekijken in een poging om vandaar uit de opdeling tussen de verschillende vakken te doorbreken. Tot op de dag van vandaag wordt de methode van het projectonderwijs in Bokrijk in de praktijk gebracht. Wij bekijken even in het kort hoe het er nu aan toe gaat.

Hoe het nu is

In het begin van het schooljaar kiezen leerlingen een projectonderwerp. Via brainstorming en andere technieken komen ze tot een uiteindelijke keuze en worden de groepen gevormd. Per klas zijn er 5 tot 6 projectgroepen.

Het eigenlijke projectwerk vangt aan met de informatiefase. Leerlingen zoeken informatie rond hun onderwerp in boeken, tijdschriften en programma's op radio en TV. Zij gaan films bekijken en voordrachten bijwonen die hun belangrijke informatie omtrent hun onderwerp kunnen verschaffen. Vaak gaan zij ook interviews afnemen van mensen die iets te vertellen hebben rond het projectonderwerp. Aan de hand

van de verzamelde informatie stelt de projectgroep een basistekst op waarin zij hun onderwerp definiëren, de oorzaken en gevolgen van het onderzochte probleem aangeven en mogelijke alternatieven voor de huidige situatie formuleren.

Is het nodige theoretische studiewerk verricht, dan belandt het projectwerk in een tweede fase, namelijk de enquêtefase. De enquête heeft niet de bedoeling de leerlingen nog meer theoretische informatie over hun onderwerp te verschaffen. De enquête moet een antwoord geven op de vragen die betrekking hebben op de beleving van Jan met de pet omtrent een konkrete situatie. Wat weten mensen over een bepaald probleem? Hoe denken zij er over? Welke houding nemen ze aan ten opzichte van het probleem?

Is de enquête verwerkt en zijn de gegevens samengevat in een aantal krachtlijnen dan wordt dit ervaringsmateriaal geconfronteerd met de opgedane theoretische kennis. Op die wijze krijgen leerlingen een inzicht in de kloof die er is tussen boekenwijsheid en praktijkervaring.

Via de enquête leert de projectgroep zijn doelpubliek kennen. Dat is belangrijk wanneer een projectgroep concrete stappen wil ondernemen naar de samenleving. Daarmee belanden we dan in de aktiefase van het project. De actie krijgt in Bokrijk doorgaans vorm in een projectvoorstelling tijdens de Culturele Week. Deze projectvoorstelling wordt bijgewoond door medeleerlingen en door geïnteresseerden van buiten de school. Op allerlei wijzen waaronder toneel, video, groepsdiscussie en voordracht brengen de leden van de projectgroep hun onderwerp aan bod. Zij analyseren het probleem, nemen een eigen standpunt in en geven wegen naar verandering aan.

Ter afronding van een heel schooljaar projectwerking stellen de leerlingen een projectbrochure samen. Daarin worden ondermeer verzamelde informatie, basistekst, enquêteresultaten en verslag van de projectvoorstelling tot een samenhangend geheel verwerkt.

De Culturele Week is zowat het hoogtepunt van een schooljaar projectwerking. De organisatie van de Culturele Week is een hele klus die onder begeleiding van een aantal leerkrachten en de coördinator door de leerlingen geklaard wordt. De Culturele Week vindt plaats in de week die vooraf gaat aan de paasvakantie. Maar de voorbereiding van de Culturele Week begint reeds maanden op voorhand. Naast de projectvoorstellingen omvat de Culturele Week ook een heleboel andere activiteiten. Gedurende de hele week treden er in de school bekende artiesten op. Tijdens de middagpauze zijn er ontspannende activiteiten voorzien. Leerlingen zetten voor medeleerlingen en bezoekers een restaurant op tijdens de Culturele Week. En 's avonds na 7 uur kan men in de bar terecht voor een gezellige babbel bij een frisdrank of een biertje.

Om een efficiënte werking mogelijk te maken, worden de taken opgedeeld in verschillende werkgroepen met hun respectievelijke taken.

De werkgroep dagactiviteiten stelt het programma van de verschillende projectvoorstellingen samen. Zij maakt de brochure waarin alle activiteiten van de Culturele Week worden opgenomen. Deze werkgroep zorgt ook voor een goede spreiding van de leerlingen over de verschillende activiteiten en werkt ook het controlesysteem op de aanwezigheden uit.

De werkgroep publiciteit is belast met het maken van reclame rond de Culturele Week. De mensen van deze werkgroep drukken en verspreiden affiches, stikers, folders en strooibiljetten. Zij werken naar radio's ondermeer via een zelfgemaakte djingel en door het geven van interviews. Deze werkgroep organiseert ook een persconferentie waarop de belangrijkste dag- en weekbladen worden uitgenodigd.

De leden van de werkgroep avondactiviteiten leggen contacten met artiesten en stellen het avondprogramma op. Tijdens de avondactiviteiten zijn zij ondermeer belast met de verkoop van inkomkaarten en de ontvangst van de artiesten. Zij zorgen ook dat de zaal voor het optreden in orde wordt gebracht en ruimen achteraf weer op.

Alle financiële verrichtingen die dienen te gebeuren naar aanleiding van de Culturele Week staan onder controle van de financiële dienst. De uitgaven die er gedaan worden bedragen om en bij de 300.000 frank. Dat geld gaat ondermeer naar de financiering van projectvoorstellingen, de uitbetaling van de artiesten en huur van geluid- en lichtinstallaties.

De technische dienst maakt een aantal weken voor de Culturele Week een raming van het globale pakket aan technische benodigdheden. Daarna besteld zij het nodige materiaal bij allerhande ontleendinsten. Tijdens de Culturele Week leent de technische dienst alle materiaal uit aan de verschillende projectgroepen en controleert of alles tijdig wordt teruggebracht.

De kerngroep is het centrale beleidsorgaan van de Culturele Week. Hierin zijn leerlingen uit verschillende werkgroepen vertegenwoordigd. Alle belangrijke beslissingen dienen door deze groep te worden genomen. Ook onvoorziene situaties waarop men vlug dient te reageren worden in deze groep besproken.

De organisatie van de Culturele Week eist heel wat tijd en energie van leerlingen, maar ongetwijfeld kunnen ze er ook een heleboel dingen uit leren.